

A mai szám ára 300 korona.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Vasárnap
1923 szeptember 30.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedüs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedüs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 3000 korona, külföldre 6000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 221. szám.

„Rendzavarás ne legyen“

Pontosan ma négy hete, szeptember elsején délután két órakor indult el Bethlen miniszterelnök Genfben, hogy a kisantantnak, a népszövetség tanácsának ősi ülészakára egybegyűlt államférfiakkal megkezdje a tárgyalásokat a Magyarország számára szükséges külföldi kölcsön előfeltételeiről. Amikor utra kelt, a hírlapírók megkérdezték tőle, bizik-e vállalkozásának sikerében. A miniszterelnök nevetve válaszolt a kérdésre: ha nem biznék a sikerben, nem is kelne utra. Ma, a mikor négyhetes folytonos tárgyalás után hazaérkezett, vidám arccal beszélt genfi tárgyalásairól a miniszterelnök és kijelentette, hogy meg van elégedve genfi útja eredménnyel.

A miniszterelnök természetesen nem hozhatta magával azokat az óriási aranysummákat, amelyeknek megszerzéséért utazott, fáradt és tárgyalt, de sikerült biztosítani a kölcsön alapját, sikerült megegyezést létesítenie a kisantant kormányával, megszerezte ezeknek a kölcsön megadásához való hozzájárulását. A miniszterelnök ma már abban a helyzetben volt, hogy megjelölhette azokat az időszakokat is, amelyekben a kölcsön ügy lebonyolításának egyes fázisai lefolynak. Minden programszerűen fog leperenni, ha nem jönnek közbe zavaró incidensek. A miniszterelnök nem írt attól, hogy a bonyodalnak külföldi tényezők részéről merülnének föl, figyelmét ama körök felé fordítja aggodalmasan, amelyek itthon veszélyeztetik a sikert, ama körök felé, amelyekből a legutóbbi négy hét alatt sűrűn hallatszottak a külföldön tárgyaló miniszterelnök hazai frontjának egységére törő disszonáns hangok. „Zavart ne okozzon senki!” — ezt az intelmet küldi a miniszterelnök mindenkihez, tartózkodjék az incidensek, a rendzavarások keltéséről mindenki, mert a rendzavarás összeomlással fenyegetheti mindazt, amit a miniszterelnök Genfben fáradtsággal, küzdelemmel felépített. A következő hónapokban, amikor a nemzetek fölött álló, a nemzetek sorsába mélyen belenyúló fórumok elé kerülnek a Magyarország gazdasági talpraállását szolgáló tervek, helyénvaló lesz, ha hangfogót tesznek a torkukra azok a szónokok, akik kritizáló kedvükben kissé messze szoktak elkalandozni és a Beth-

len által lerakott fundamentumban nem raknak aknákat azzal a sokat hangoztatott frázissal, amely a teljes elzárkózása jelentő „magyar orientációt” követ-

telt s amelynek egyebek között azt a kárát is vallottuk, hogy négy esztendőn át még csak kísérletet sem tehetünk a külföldi kölcsön megszerzésére.

Bethlen miniszterelnök hazaérkezett és nyilatkozott genfi útjáról

Bécs, szeptember 29. Bethlen István gróf miniszterelnök és Daruváry Géza külügyminiszter ma délelőtt hosszú tanácskozást folytattak Seipel osztrák kancellárral, aki Grünberger osztrák pénzügyminiszter társaságában kéréste fel a magyar kormányelnököt. Daruváry csak ma hajnalban érkezett Bécsbe, mert utközben érdekes kalandiaakadt. Innsbruckban kiszállt a vonatból, hogy újságot vásároljon, de mialatt az újságarást kereste a gyorsvonat kirobogott a pályaudvarról. A külügyminiszter bórondjeit a miniszterelnök vitte magával, de a kora reggeli órákban már együtt voltak és várták az osztrák kancellár látogatását.

A magyar és osztrák kormány tagjai teljes két óra hosszat tárgyaltak a magyar követ kíséretében. Massirevich magyar követ jelenlétében. A tanácskozás befejeztével Bethlen miniszterelnök a következőket mondta:

— Független gazdasági kérdésekről tárgyaltunk, amelyek Magyarország és Ausztria között még tisztázásra szorulnak. Elmondtam továbbá az osztrák kancellárnak a genfi tanácskozáson történeteket és azokat az eredményeket, melyeket Magyarország részére sikerült elérnünk.

A miniszterelnök délután 2 óra 50 perckor a gyorsvonattal Kozma Miklós kíséretében Budapestre indult. Kelenföldön a miniszterelnök fogadta a sajtó képviselőit s nagyon vidám hangulatban válaszolt a hozzá intézett kérdésekre. Nyilatkozatában a következőket mondta:

Bizik utjának sikerében meg van elégedve munkájának eredménnyel. Ovatint mindenkit attól, hogy incidenseket vagy rendzavarásokat keltsen, zavart ne okozzon senki, mert ezzel könnyen felboríthatják azokat az értékes eredményeket, melyekre a tárgyalások vezettek. Fokozottan kell törekednünk arra, hogy szomszédainkkal jó viszonyban legyünk.

Arra a kérdésre, hogy a legjobb esetben a kölcsön ügyében mi várható, a következőket mondta:

— Az előmunkálatokat még ebben az évben elvégezzük. A Budapestre jövő bizottság — kiharóltva a kormánnyal — kidolgozza a kölcsön tervét és az azzal kapcsolatos pontokat. A kölcsön nagyon fontos, mert ez Magyarország talpraállásának fundamentuma.

— December első felében a népszövetség tanácsa fog foglalkozni a kérdéssel és a legkedvezőbb döntés esetében december második felében a jóváté-

tel bizottság is tárgyalja az ügyet. Ezután a kölcsön elhelyezése van hátra, ami külön tárgyalásokat követel meg a külföldi pénzcsoportokkal és pénzemberekkel. Ezek a tárgyalások természetesen függeni fognak az általános pénzügyi helyzettől. Lehetséges, hogy már januárban vagy februárban esetleg a kora tavasznál a kölcsön perferálható lesz.

A genfi tárgyalásokon nagyon jó atmoszférát tapasztalt; megkönnyítette a helyzetét az, hogy a népszövetség éppen akkor ülésezett, amikor 53 nemzet képviselője vett részt s így sikerült új emberekkel megismerkednie, különösen azokkal, akik a mi ügyünket felkarolták. Bizik abban, hogy meg tudja győzni a belöldi ellenzőt a kölcsönnek s akár a parlamentben, akár még korábban hajlandó a politikusokkal a kölcsön ügyére vonatkozólag eszmecsereit folytatni s meggyőzni az ellenkező nézetet levőket.

Bethlen Budapestben

Budapesti tudósítónk jelenti: Bethlen miniszterelnök vonata este fél 9 órakor érkezett meg Budapestre, a keleti pályaudvarra, ahol nagy néptömeg lelkes ovációban részesítette. A szalonkocsijából kiszálló miniszterelnököt Vass József helyettes miniszterelnök üdvözölte. A miniszterelnök felesére és fia kíséretében autóba szállt és a miniszterelnökségi palotába hajtatott.

Vasárnapra várják a rajnai köztársaság kikiáltását

Köln, szept. 29. A szeparatisták külszöbön álló rajnai nagygyűléséről a *Kölnische Zeitung*nak Düsseldorfból a következőket jelenti: Szeptember 30-án, vasárnap Düsseldorfban a rajnai köztársaságot akariák kikiáltani és egyúttal a rajnai köztársaság elnökének megválasztását is tervezik. *Dortent* a rajnai köztársaság párisi követévé szemelték ki. Bár úgy látszik, mintha a mozgalmat az utolsó pillanatban le akarnák tujni és a közvéleményt le akarnák csilapítani, mégis kétségtelen, hogy a szeparatista vezeték már régebben előkészítették a rajnai

A népszövetség pénzügyi bizottsága Budapestben

Bécs, A Neue Freie Presse tudósítójának Bethlen miniszterelnök a következőket mondta:

— Most az a tervünk, hogy minél gyorsabban vigyük keresztül a kölcsönkötést úgy, hogy a jóvátéti bizottság még október első felében elhatározza a népszövetség tanácsának az előkészületekkel való megbízását. Október második felében tehát minden valószínűség szerint Budapestre érkezik a népszövetség pénzügyi bizottsága.

A kisantant démarsa a karcagi beszéd miatt

A kisantant budapesti követei tegnap délután egy órakor megjelentek a magyar külügyminisztériumban, ahol Daruváry meghatalmazott miniszter, a távollétében Tanczos Kálmán külügyminiszteri direktor genfnél fogadta őket.

Stircea román követ kijelentette, hogy a kisantant közös jegyzékét jötték átvizsgálni és nyomban fel is olvasta a jegyzéket, amely az államot által állítólag elmondott karcagi beszédéről kért felvilágosítást. — Stircea utalt arra, hogy ez a beszéd abban a szövegezésben, amelyben a kisantant kormányainak tudomására jutott sérti a trianoni szerződést és veszélyezteti a jó szomszédi viszonyt. A jegyzék aztán felemlíti, hogy ezt a beszédet Friedrich István is szóba hozta a nemzetgyűlésen és felvilágosítást kért arról, hogy a tudomásukra jutott szöveg azonos-e azzal a beszéddel, amelyet a kormányzó tényleg elmondott.

Amennyiben ez a szöveg hamis, a kisantant kormányai arra kérik a magyar kormányt, hogy a jó viszony érdekében adjon erre vonatkozólag megnyugtató cáfolatot.

államra vonatkozó tervüket.

Teljes nyugalom

Berlin, szept. 29. A német birodalom minden részében tökéletes a nyugalom. A pomerániai jobboldali radikális puccsveszedelem hírét a pomerániai országos szövetség alapítalmnak jelentette ki és minden rendzavarást oktalán gonoszítottnek minősített. A bajorországi kivétel állapota alapján a Rossbach szervezett tiltakozó gyűlést betiltották, nem különben a köztársasági birodalmi szövetség vasárnapi ünnepségét és a bajor

üzemi tanács tervezett kongresszusát.

Feloszlatták a bajor szociáldemokrata védőcsapatokat

München, szept. 29. A szociáldemokrata párt ugynevezett védő csapatait az állami főmegbízott parancsára feloszlatták.

A francia követelések

Berlin, szept. 29. A berlini francia nagykövét hivatalosan közölte a francia kormánnyal a passzív ellenállás befejezését. A párisi sajtó képviselői előtt tett hivatalos kijelentés szerint azonban Franciaország a passzív ellenállás befejezésével nem elégszik meg, követeli, hogy a rendelkezéseket is függeszték fel. Franciaország főfeltétele a status quo helyreállítása, vagyis a Ruhr-vidéken a munkának minden vonalon való megkezdése, a természetbeni szolgáltatásoknak a január 11-éig előtti mértékben való folyósítása s a készpénzfizetés. Követeli Franciaország még azt is, hogy Németország fizetési tervét terjeszsen a jóvátételi bizottság elé.

Páris, szept. 20. (Havas.) Mint híre jár, az az öt rendelet, amelyet Stresemann visszavont, gyűjtőrendelet, melyben a többi rendelet is benne van. Mindazonáltal a Ruhr-vidéken a német birodalmi kormánynak többi intézkedése érvényben marad, így a január 13-iki rendelet, amely a németeknek megtiltja, hogy a szövetségeseknek természetbeni dolgokat szállítsanak. Poincaré a német kormánnyal szemben a tárgyalások megkezdése előtt követelni fogja, hogy ezeket a szerződésellenes intézkedéseket is vonja vissza.

Uri fehérmű készítő vállalat DEBRECZENI MECHANIKAI FEHERMŰ VALLALAT SZÉCHENYI-UTCA 30. Villanyrepre berendezett üzem.

Ady Lajos Ady Endréről

A költőnek első teljes életrajza

Alig van nehezebb és kényesebb írói feladat, mint híressé vált hozzánk tartozóval foglalkozni, mint egy nagy név viselőjének, akihez bennünket közeli rokonság fűz, életét megírni. Az ilyen feladatnak az utja tele van nyílt és rejtett gódrök veszedelmével, amelyekbe sokkal könnyebb beleesni mint azokat kikerülni. A legfőbb veszedelem az, hogy akarva, nem akarva nagyon is előtérbe toljuk magunkat, hogy a könyv sorai és lapjai között magunk emelkedünk a mű hiteinek polcára, folyton ott járunk, beszélünk a tulajdonképeni hős mellett, ha kell, ha nem kell. Nem kisebb veszedelem származik a rokoni elnézésből és gyöngédségből. Könnyen arra sodortatjuk magunkat, hogy a hős kisebb hibáit, apró fogyatkozásait elhallgassuk, szóval hogy fényképeink föltáit és szepőt retussoljuk. Még inkább hallunk arra, hogy hősünk nagyságát fokozzuk, jelentőségét tüllozzuk, hogy személyét diessénybe vonjuk, már csak azért is, hogy a fényugarakból minél több esék reánk is.

Ady Lajosnak dicséretére elmondhatjuk hogy testvérhátyáról írott könyvében kikerülte ezeket s a hasonló veszedelmeket; a testvéri szeretetet, a családi büszkeséget oly foku tárgyilagossággal és oly mérreki elfogulatlansággal párosítja, amilyen ritka történetíróban található és

Hajdumegye közgyűlése a földesi elszakadási mozgalom ellen

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta őszi rendes közgyűlést a vármegyeház közgyűlési termében dr. Hadházy Zsigmond főispán elnöke alatt. A tárgysorozat 212 pontból állott. — köztük fontos ügyek — a bizottsági tagok azonban ennek ellenére sem mutattak érdeklődést, alig néhányan ültek szóróványosan a hatalmas teremben.

Pékóczy Sándor alispán felévi időszaki jelentésében részletes képet festett Hajdumegye közállapotáról, különösen a kedvezőtlen gazdasági viszonyokra terjeszkedve ki, majd emelkedett szavakkal pártolta el Rákosi Viktor a nemrég elhunyt nagy magyar író, aki tizenhét esztendőig képviselte Hajdumegyet az országgyűlésen. Meleg ünneplés közt bucsuztatta el a közgyűlés az alispáni jelentés kapcsán a nyugalmamba vonuló dr. Losonczy Almos egészségügyi főtanácsos, vármegyei tiszti főorvost, aki negyven esztendőt meghaladó közszolgálatát pártatlan hozzájárítással, törhetetlen igazságszeretettel, hűséggel és megértő jóindulattal irányította és feleltette Hajdúvármegye közegészségügyét és kifejezte azt a reményét, hogy nyugalmában sem vonja ki magát a további útmutatás alól.

A közgyűlés legjelentősebb és legérdekesebb tárgya az az elszakadási mozgalom volt, amit Földes községben indítottak néhányan a községnek Csonka-Biharmegyéhez való csatolása érdekében. Az elenyésző esekély irakció ilyen irányban kérelmet intézett a helyigminiszterhez és azt megküldte támogatás végett Biharvármegyének is, amelynek közgyűlése fehrítailag szígtén azzal a kérréssel fordult a helyigminiszterhez, hogy intézkedjék az átsatolásról. Ezt a határozatot a helyigminiszter megküldte Hajdumegyének, hogy foglaljon állást az elszakadás ügyében.

Földes község képviselőtestülete már előbb a legelősebben állt szót az elszakadási törekvessel szemben, amely egynehány érdekelt ember bujtogatása ellenére sem tudott gyökeret verni a lakosságban és biztosította hűségéről Hajdumegyét. A megyei törvényhatósági bizottság most szintén a legelősebben visszautasította és elítélte azt a mozgalmat, mely a virágzó Földes átsatolására törekszik. Az indokolás leszögezi, hogy az elszakadási mozgalomnak az a motíválása, hogy a község közel fekszik Csonka-Biharmegye jelenlegi székhelyéhez, Berettyóújfaluhoz, annál kevésbé lehet döntő ok, mert a biharmegyei községek nagyrésze éppen Hajdumegye székhelye, Debrecen felé eravítál és ezeknek sokkal fontosabb érdekük az,

hogy Debrecenhez kerüljenek, mint az, hogy Földes csatlakozzék öhozzáuk.

A közgyűlés ezután jórészt az egyes községek pénzügyi természetű ügyeivel foglalkozott, folyton csapnáló érdeklődés mellett. Végül már csak Hajdúszoboszló három képviselője várt egy ügyre, amely közelebből érdekelte városukat s mikor ennek letárgyalása után ok is eltávoztak az egyedül maradt tisztikar 1 órára gyorsan lepergette a hatalmas tárgysorozatot.

A hortobágyi Petőfi-ünnep

A hortobágyi esáru falába illeszteti Petőfi-emléktábla leleplezési ünnepélyére, amelyet október 7-én, vasárnap délelőtt tartanak meg a Hortobágyon, a meghívókat most becsátolta ki a városi tanács.

A leleplezési ünnepély délelőtt fél 11 órakor kezdődik és programja a következő: 1. Himnusz, Éneklí az ünneplő közönség, 2. Baja Mihály ez alkalomra írt költeményét szavalja, 3. Dr. Csürös Ferenc, Debrecen sz. kir. város közművelődési tanácsnoka, ünnepi beszédet mond, melynek keretében történi az emléktábla leleplezése, 4. Az emléktáblát megkoszorúzzák az írodalmi és társadalmi egyesületek képviselői, 5. Az emléktáblát Debrecen sz. kir. város képviselőjében őrizetbe veszi Zöld József tanácsnok. Szózat, Éneklí az ünneplő közönség.

A résztvevők október 7-én reggel 5 óra 28 perckor indulnak a debreceni nagyállomásról, a kisállomásról 5 óra 39 perckor a Nagyhortobágyra érkeznek 7 óra 34 perckor. A Nagyhortobágyról visszaindulnak 4 óra 3 perckor, Debrecenbe érkeznek 6 óra 12 perckor. A résztvevőknek külön vausti kocsk állanak rendelkezésükre. Ebéd a hortobágyi esárdában lesz 12 órakor, ára itálal együtt személynken: 8000 korona.

A rendezőség kéri az ünnepségen és ebéden résztvevőket, valamint a koszort letenni szándékozó egyesületeket, hogy október 5-én délig szándékukat a városi közművelődési ügyosztálynál (városháza, emelet 33. szám, telefon 12-55.) jelentsek be.

A debreceni Vöröskereszt-ünnep

A debreceni vöröskereszt egyesület vasárnap reggeltől éféléig nagyszabású ünnepséget rendez a iótekonyság szolgálatában.

Reggel zenés ébresztő lesz, délelőtt fél tíz órakor pedig hatalmas arányú díszfelvonulás az állomástól kiindulva. Azután kezdetét veszi a korzóünnepély, majd délután 3 órakor baba- és gyermekkiállítás lesz, 4 órakor gyermekszínház a városház-utcán, fél 6 órakor ugyanott büvészeti mutatványok 7 órakor pedig kabaré s 10 órakor újra műsoros előadás, közben szépségverseny a legszebb leány és legbájosabb asszony címéért. Este 6 órakor a Kossuth-utca elejét elzárják a 200 koronás helyőpíegyvél lehet bejutni. Itt sétahangverseny és egyéb változatos program szórakoztatja a közönséget. Este 10 órakor a Csokonai-színházban díszelőadás lesz, s azután tovább tart a Kossuth-utcán az ünnepség egész a késő éjeli órákig.

A vöröskereszt-ünnepzóns tömegeket mozdit meg s bizonyos, hogy mindenki igyekszik majd leróni adóját a nemes célokra.

Agyon akarták verni a rendőröket

Véres küzdelem a Rákóczi-utcán

Tegnap délután véres küzdelem színhelye volt a Rákóczi-utcai Nagy József-féle vendéglő. Három részeg ember megtámadott két rendőrt és azok csak hosszú küzdelem árán tudtak kiszabadulni a részeg emberek kezét alól. Az eset részletei a következők:

Enged József, Szilágyi Gábor és Kovács Miklós nyugalmazott vasutasok egy kis borozgatásra betértek tegnap Nagy József vendéglőjébe. A jó bor hamar a fejükbe szállt és olyan botrányosan viselkedtek, hogy a többi vendég kénytelen volt elhagyni az ivó szobát. A vendéglős esendésien igyekezett őket, de a három részeg durván rátámadt és szidalmazni kezdte. A vendéglős erre az után posztoló rendőrt hívta és felkérte hogy távolítsa el a vendéglőből a részegeket. A rendőr fel is szólította őket, hogy távozzanak, de azok kizavarták és boros üvegekkel dobálták. A rendőr ekkor elment és a Csapó-utca posztoló társát magához véve vissza indult a vendéglőbe. A részegek ekkor már kijöttek a vendéglőből és az után nagy botrányt csaptak. A Rákóczi-utcai őrszem eléjük ment és felszólította őket, hogy kövessék a vendéglő udvarára, ahol majd igazoltatni fogja őket. A részeg emberek követtek, de amit a vendéglő udvarára értek, rárohantak a rendőrré és a földre teperve fojtogatni kezdték. A rendőr szorongatott

még ritkább életraiziróban. Nem hogy csodaemberré, de még csodagyermekké sem teszi bátyját, hanem elmond róla iót-rosszat, szépet-rutát, bemutatja erejében-gyöngeségében (mondjuk: éremében) fölváltva ugy hogy Ady Endre valóságos élembéknél áll előtünk, nem pedig a képzelt természetfölötti szülötte gyanánt.

Azt hiszem, ennek a realitásnak, ennek a célzatlanságnak köszönheti a könyv a maga legnagyobb értékét: az érdekességet. Ez a mű első szavától az utolsóig — még az előszót is beleértve — vonzóan érdekes olvasmány, amelyet oly szívesen végigévez az ember, akár egy gazdag eszelekvényű, élénk előadás regényt.

Érdekessé elsősorban maga a hős, Ady Endre teszi. Ady Endre költői értékéről még ma is megoszolnak a vélemények és talán sohasem fognak egységre jutni. De irodalomtörténeti jelentőségét el nem ismerni, a magyar költészetre külsőleg-belsőleg tett, szinte felmérhetetlen hatását be nem látni: ahhoz irodalmi és nyelvi vakság szükséges. — Hiszen Ady Endre a magyar irodalomtörténetben egyenes utódiá azoknak a nagyoknak, Besseneynek, Kisfaludy Károlynak, Petőfinek, akik új áramlatba sodorták a magyar nyelvet és költészetet, akik forradalomba vitték a magyar lelkeket. — Hogy ez a leguiabb áramlat helyese vagy nem, hogy az Ady-forradalomnak vannak-e és lesznek-e Petőfiéhez hasonló vívmányai arról lehet vitatkozni, de magát a tényt a nyelvi és irodalmi nagy

átalakulás tényét nem szabad letagadni. Az is kétségtelen, hogy Ady új irányú: költői forradalma éppen ugy megelőzte a Károlyi-féle forradalmat, mint Kisfaludy Károly újirásai a Széchenyi reformjait; mint Petőfi szabadságköltészetét a Kossuth szabadságharcát. S talán nemesak megelőzte, hanem utját is egyengette ami azt jelenti, hogy Ady személyét, életét a XX. századnak magyar politikai életéből sem lehet kikapcsolni, tehát Ady személyét és életét már csak ebből a szempontból is fokozott figyelem illeti.

Ki és mi volt az az ember, aki elindult az Értől és eljutott az Oceanig, aki született egy isten-hatamögötti falunak nádfedeles alacsony házában és akit Budapesten a Nemzeti Múzeum lépcsőházából, a Jókai ravatala helyéről temettek? Erre a nagy kérdésre Ady Lajos csak felelősen felel meg: bátyjának csak külső élete körülményeit adja elő, csak eseményeket beszél el, a gyermekkor, a diákévek az ifjúkori válságok, a férfi küzdelmek eseményeit, csak leírásokat nyújt testalkatáról, arcáról, szeméről jó és rossz szokásairól, életéről, érzelmeiről és pusztító szenvedélyeiről, de lelki elemzésbe nem bocsátkozik, költői értékeléstől, Ady Endre költészetének esztetikai méltatásától távol tartja magát még pedig szándékosan. De amit magára vállalt, az elbeszélést, a leírást, az életadatoknak az összehordását a jellemző vonásoknak az érdekes apróságoknak az egybegyűjtését, azt kitünően elvégez-

te, s amint már kiemeltem pártatlansággal, elfogultság nélkül.

A műnek a tartalmi kivonatát adni, vagyis Ady Lajos nyomán itt egy sűrített életraizot készíteni; nem az ismertetés keretébe való feladat azonban, kivül kárba vesztett munka is volna, mert ami a kivonatba befér, az Ady Endréről, ugyis köztudomásu dolog. Egy pár jellemző apróság azonban hadd válogassak ki a sok közül, a könyv gazdag mozaikhalmazából. — Endre akit különben Andrásh-nak kereszteltek és akinek keresztnevébe csak később került az Endre név, — vékony, gyöngye gyerek volt kicsiny korában; egyik nagypénie, Kabayné, akinek házában született ugy akarta erőre kapatni, hogy titokban egy-egy pálinkás pohárnyi bakatorbot itatott vele. — Ki tudja, vajjon nem ezekből az erősítő pohárkákból fakadt-e a költőnek későbbi leküzdhetetlen gyöngésége az alkohol iránt?

Nem kevésbé érdekes Tisza István-nal való jelenete, Ady Endre Párisba készült, maga is vágyott oda. Lédó is vonzotta. Utjára tanulmányi ösztöndíjat kért a magyar miniszterelnöktől aki rendelkezett hírlapíróknak szóló ösztöndíjakkal. A miniszterelnök akkor éppen Tisza István volt aki határozottan megtagadta a kértést. Hogy Tisza a kértést kinek tagadta meg; a kissé helyke iellépésű ifiúnak, vagy a Tiszák lapjától, a Szabadságtól, az ellenzéki Nagyvárdi Nánio-hoz pártolt radikális hajlamu hírlapírónak, azt nem lehet megállapítani, de az kétségtelennek látszik, hogy ez

helyzetében társa jókor égek a földön a bluzt is leté karóval a fei dühöngő része a másik rendő kal Elkesered köztük és ma mikor sikerült ártalmatlanná

A vereedő a rendőrségre bántalmazása miatt megind rást.

Az új u

Budapesti belügyminiszter sáért járó dílyal a követk talában:

Napszámos dek, tanonco összes közlalgáló utvele rási díj, eze lyegilleték, Minden szére az ut korona ezer korona, össz ntleve érvé évnél továb nak kétszer szorosa fize

Öt m a városi

Debrecen tai részére jesitenek szabályrend átalányt ál egylovat tartóknak orvosnak p

Természe tariásra kö doán panak a városi kórtartása kerül, a vá lányból fog szolgálunk löen ellát állapot ren egy vegye melyben a hívott sz zottság el itásra va még pedig a békebel pénzügyi gy az a i

a barátai radikális sa-gyűlöl Endrét.

Ady Endre mindig tő politikai azonos á gulatlansá próbára dalmi kis pését kel kisiklások és Ady sebb volt az „Uj nem volt a „Nyug hálátlan jos elég duk” affo nagyobb naagyon ról való

Az élet kor Ady Nem hal lól egy tőirodáiá titkolja, ság és magyar mokrácis Oszkárh inkább e vézeti Hatvány Révész

helyzetében segítségért sípolt. A társaságok érkeztek, mert a részeg a földön heverő rendőrrel már a bluzt is letépték és az egyik egy karóval a fejét akarta szétverni. A dühöngő részeg, amint meglátta a másik rendőrt, őreá vetették magukkal. Elkeseredett küzdelem támadt közöttük és már-már őt is leverték, mikor sikerült a kardját kirántani és ártalmatlanná tenni a támadókat.

A vereedő részegeket felkísérték a rendőrségre és hatósági közeg bántalmazása és botrányos részegség miatt megindították ellenük az eljárás.

Az új utlevéldíjak

Budapesti tudósítónk jelenti: A belügyminiszter az utlevelek kiállításáért járó díjakat október 1-i hatállyal a következőképp állapította meg általában:

Napszámos munkások, iparossegéd-ek, tanoncok, cselédek, továbbá az összes közalkalmazottak részére szolgáló utlevelekért 4000 korona kiállítás díj, ezenkívül 1000 koronás bélyegilleték, összesen 5000 korona.

Minden másfoglalkozás egyén részére az utlevél kiállítás díja 35000 korona ezenkívül bélyegilleték 5000 korona, összesen 40000 korona. Ha az utlevél érvényességének tartama egy évnél tovább terjed, a kiállítás díjának kétszerese, két éven túl háromszorososa fizetendő.

Öt millió havonként a városi fogattartási átalány

Debreczen város amaz alkalmazottai részére akik a külsőségeken teljesítik a kötelezett tisztviselők állományában panaszos beadványokat intéztek a városához, mert két fogattartási állományból fogatot nem tarthatnak s így szolgálataikat sem képesek megfelelően ellátni. A tanács a tarthatatlan állapot rendezésére tegnap délelőtt egy vegyes bizottságot hívott össze, melyben a tanács tagjai kívül meghívott szakértők vettek részt. A bizottság elhatározta, hogy az aranyapításra való átterésztetést javasolják, még pedig háromezreszes emelését a békebeli átalánynak. A jog- és pénzügyi bizottság tegnap ülése elé így az a javaslat került, hogy 600 ko-

rona helyett egy hónapra 150.000 koronára 1000 korona helyett pedig 250 ezer korona legyen az átalány. A tisztviselők átalányánál 1500 koronát vetették alapul, tehát egy hónapra 375000 koronát javasoltak.

A bizottság a javaslatot elfogadta azzal, hogy az átalányt csak azoknak utalják ki, akik a lótarthatást igazolják.

Az emelés jelentős terhet ró a városra, mert 26 lótartható van szó. A havi átalányösszeg 5.200.000 koronára emelkedik s mivel egyelőre három hónapra előre állapítja meg az átalányt s azt egy összegben október elsejétől előre kifizetik, ez egyszerre 15.600.000 korona kiadást jelent a városnak.

A baloldali pártok nem folynak be a polgármesterválasztásba

A következő nyilatkozat közlése után kértünk fel:

Nyilatkozat

Debreczen város demokratikus és liberális gondolkodású polgársága és a munkásság képviselői a küszöbön álló polgármesterválasztás tárgyában megbeszélést folytatván, arra a meggyőződésre jutottak, hogy a két szóban levő pályázó közül egyiket sem áll módjukban támogatni. — Csóka Sámuel a szélső jobb árnyalatra való támaszkodása, dr. Magoss György pedig a választói jog és a választói jogosultság kérdésében elfoglalt és a demokratikus felfogással homlokegyenest ellentétben álló állásfoglalása miatt a demokratikus és liberális polgárság és a munkásság támogatására igényt nem tarthat.

Ezen és ama körülményre való tekintettel, hogy a törvény-

hatósági bizottság mai ideiglenes összetételében a demokratikus érzésű polgárság és a munkásság részére a többséget nem látják biztosítva, elhatározták, miszerint a meghirdetett polgármesterválasztásba befolyani nem kívánnak.

Addig is, míg a törvényhatósági bizottság küszöbön álló, a demokratikus és liberális polgárság és a munkásság tulsúlyát biztosító átalakulás megtörténik és így az általános tisztújításnál a demokratikus polgárság és a munkásság döntő befolyásukat érvényesíthetik, egyelőre elegendőnek vélték az ideiglenes állapotot célzó polgármesterválasztással szemben álláspontjukat a fentiekben leszögezni.

Debreczen, 1923 szeptember hó 29.

A debreczeni liberális és demokratikus polgárság és munkásság képviselői.

Az ország legnagyobb lökötő bandája

Debreczen utcáin ma délelőtt nagy feltűnést keltett egy fáradt, kimerült cigánykaraván. Tizenketten voltak a cigányok és páronként egymás nyakához láncolva kísérték őket feltűzőt szuronnal tizenöt csendőrt. A furcsa karaván a csendőrök a járőreket nagy meglepetésére a városháza udvarára tereltek. Előzőleg ugyanis már végig kilincseltek a csendőrlakanyát a rendőrségi palotát, de túlszűfoltás miatt sehol sem helyezték el foglyaikat és így kénytelenek voltak velük — mint a régi időkben — a városházán megszállni. A cigányok egyrésze az udvaron a sáros földön telepedett le, a másik részét pedig a csendőrök a városháza pincéjébe kísérték.

A cigányok egy országosan körözött tolvajbanda tagjai és közel egy hó-

napi hajtsa után fogta el őket az izzási csendőrök. A múlt év végén a cigányok feltörték Orosházán a városi éjszakai őrséget és elloptak onnan 120 darab kiállítatlan marhajárat-bankettát, a bankettához ellopták még Orosháza község előjáróságának pecsétjét is. Vajdaiuk, Kolompár László aztán kiadta az utasítást, hogy a marhajárati levelekre lovakat lopjanak. A vajda parancsát végre is hajtották és 131 lovat loptak össze az ország különböző helyein, a lovakra egy elzúllott tisztviselő kiállította a marhajárati leveleket és így az országos vásárokon eladták a lovakat. A lovak árából több százmillió koronát szereztek és a banda lakóhelyén, Tiszavérségyenben pazar életet éltek, arany- és ezüstgombos ruhában jártak és igen sokszor franciapezsgőmulatságot csaptak.

Stróby György csendőrtisztegyettes a múlt hónap 23-án az izzási vásáron elfogta a banda néhány tag-

ját akikkel sorra járta azokat a helyeket, ahol lovat loptak és eladtak. Eddig már 31 lovat kerített meg, bejárták a Tisza-Duna között és most a Tiszántulon folytatják a nyomozást. Ezen a vidéken a legnagyobb munkát Berettyóújfalu környékén végezték, egy hónap leforgása alatt 28 lovat költöttek el. Debreczen határából 8—10 lovat loptak.

A banda elfogott tagjai beismerésben vannak. Tiszavérségyen rengeteg sok bűnjel maradt utánuk, szekérszámra a sok löszerszám, szekerek, hintók. A cigányok félig földbe ásott lakásai tele vannak mindenféle drágasággal, értékes szőnyegekkel, szőrmével tarkart kiserveleddel. A cigánytelepen talált értékek közel egy milliárd koronát érnek. A lovak nagy gyengédséggel gondoltak nőkre is, a telepükön lakó asszonytép tele van rakva ékszerekkel.

A lökötő banda vajdája Kolompár László annak idején a dányosi rablógyilkosok bünygyében is szerepelt fia, lakkeszímás, ezüstgombos cigánylegény, vele együtt került a csendőrök kezére. A banda több tagja még most is szökésben van és a legszélesebb körű nyomozással nem tudtak a nyomukba akadni. Debreczen környékén a nyomozás a mai nap befejezték és a csendőrök az egész társaságot a déli vonattal visszaviszik Izsákra.

HIREK

— Az időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban sok helyütt volt eső, nagyobb mennyiségben azonban csak a nyugati határokon. Sopronban 13, Szombathelyen 23 milliméter volt. A hőmérséklet általában süllyedt, tegnap a maximum 22 fok volt Csengetben, ma reggeli minimum 3 fok volt Debreczenben. Prognózis: Változó, hűvös idő várható, helyenkint esővel.

— Vasárnapi istentiszteletek a református templomokban: a Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál Farkas Győző ág. hitv. ev. lelkész, ugyanakkor karéneket énekel a Csokonai énekkar, d. u. 5 órákor Uray Sándor lelkész, a Kistemplomban d. e. 9 órákor prédikál Szele György lelkész, d. e. 11 órákor Kocsis János lelkész, d. u. 3 órákor Ury Ferenc s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órákor Ury Ferenc s. lelkész d. u. 5 órákor Csúry István vallásitanító lelkész, az Árpádtéri templomban d. e. 10 órákor prédikál Tóth Sándor s.-lelkész, d. u. 3 órákor Peleskei Sándor s.-lelkész, az ispoztályi templomban d. e. 10 órákor dr. Boér Károly vallásitanár, d. u. 3 órákor Nagy Lajos vall. lelkész a szegényházban d. e. 10 órákor Sipos Imre közp. lelkézi hivatal vezető, a Homokkertben d. e. 10 órákor Kustár Dániel vallásitanító lelkész, a Nyilas-

a barátságosan fogadtatás végleg a radikálisok, az engesztelhetetlen Tiszagyűlölk táboraiba sodorta Ady Endrét.

Ady Endre irodalmi pályája nem mindig töretlenül egyenes vonal és politikai magatartása sem állandóan azonos álláspont. Az életrajzi elfogulatlansága akkor kerül legerősebb próbára mikor Ady-nak egy-egy irodalmi kikísrlását vagy politikai ballépését kell ismertetnie. Az irodalmi kikísrlások között a legemlékezetesebb és Ady Endrére nézve a legkeservebb volt a „Duk-duk” cikk, amely az „Új Idők”-be írt (1908.) és amely nem volt egyéb mint saját híveinek, a „Nyugat”-táborának — legalább is hálátlan háttámadása. — Ady Lajos elég részletesen foglalkozik a „Duk-duk” afférral, annak az évek a legnagyobb irodalmi botrányával és nem naagyon szépi bírájának ezt a magáról való megelégedését.

Az életrajz még tárgyilagosabb, mikor Adyról, mint politikusról beszél. Nem hallgatja el, hogy Ady körülbelül egy évig a darabontkormány sajtóirodáját szolgálta és még kevésbé titkolja, hogy Adyt személyes barátság és politikai együttérzés fűzte a nagyradikális és szociáldemokrácia vezető embereihez: Jászi Oszkárhoz, Garami Ernőhöz és még inkább ez irányoknak irodalmi és művészeti harcokhoz: Biró Lajoshoz, Hatvany Lajoshoz, Reinitz Bélához, Révész Bélához és még sok más-
hoz.

akik ma majdnem mindannyian Magyarországon kívül élnek, ha nem is hivatalos száműzetésben, de több mint önkéntes emigrációban.

Nemcsak önmegtagadó elfogulatlansága, hanem nagyfokú tapintatra volt szüksége az életrajzírónak, mikor Ady Endre szerelméről kellett beszélnie, jobban mondva arról a két nőről, akik közül az egyikhez a szív vényes kapcsai kötődtek. Lédáról van szó, a „Vér és arany” kötet megszállásáról a nőről, akinek a neve éppen úgy összeforrott az Ady-éval, mint Lilla a Csokonaiéval, vagy még a Kisfaludy Sándoréval, vagy még inkább mint Gina a Vajda Jánoséval. Ez a nő él, valamint él a költőnek volt felesége, Boncza Berta urnő is, aki kevés híján négy évig (1915—1919) volt hűséges élettársa a testi-lelki összeomláshoz feltartóztathatatlanul közeledő Ady Endrének. Valóságos diplomáciai művészet az, amit az életrajzíró teljesít a szerelmesről és a feleségről szóló fejezetekben.

Szinte hiánytalanul kielégíti a közönségnek jogos tudnivalóságát, mely a költőt, kivált a halott költőt nem tekintí magánembernek, de viszont a tapintat csodás érzékével vigyáz az életrajzíró arra is, hogy az érdekelt nők, akiknek Ady Endréhez való viszonyuk mégis csak az ő magánügyük volt, semminemű vonatkozásban meg ne bántódjanak. — Tudjuk, hogy Ady-nak még tán rövidebb ideje

viselt az özvegyi fátyolt, mint Petőfiné: az életrajz az özvegynek e lépésével nem foglalkozik jól teszi; azonban ha engem megkérdeznék, minden bővebb fejtegetés nélkül, éppen az életrajz közléseire támaszkodva, határozottan azt felelem: Boncza Berta urnőnek erkölcsileg is, jogilag is szabad volt nevével és kezével rendelkeznie.

Az életrajznak sokoldaluan gazdag változatosan érdekes anyaga teljesen megfelelő formába van öntve; a könyvnek közvetlen, könnyed, élénk, sokszor bizalmasan fesztelen az előadása. Ady Endre a hírlapírás terén szerezte első habérait; úgy látszik, a hírlapírói készséget a zsurnalisztavénát öccse, Lajos is örökölte, mert ebben a művészetben megvan a jó zsurnalisztának minden jó tulajdonsága. Az életrajznak az I—XV. fejezete tizenöt tárcának eleven tollal és hírlapi könnyedséggel megírt tárcának a helynyomatást teszi, amelyek gyakran emlékeztetik az embert Mikszáthnak Jókairól szóló életrajzára.

Ami fogyatkozása vagy hibája van az előadásnak, az is mintha az újságíró rovására esnék. A szerző gyakran nem annyira írónak, mint társalgónak érzi magát és fesztelen társalgás (majdnem azt írtam: diskurálás) közben több dialektikus szót (sürjen, sürjebb) és kivált sokkal több idegen kifejezést (skepsziz, pertvadeál, konkrét, eliminál studium, abszolvál, kompedium, 67—8. lp.) megenged magá-

nak, mint amennyit az irodalmi nyelv hajlandó megtűrni. — Az újságírói könnyedségből magyarázható, hogy egy-két adata nem eléggé pontos így például, mikor Ady Endrének Móréc Zsigmonddal való személyes ismeretségét 1919-ből származtatja, holott a Nyugat-nak 1909. évi debreczeni felvasó ülésén már együtt aratták a tapasztokat. — Az már nem újságírói, hanem inkább tanári szqkás, hogy a szöveget teletüzdelt jegyzetekkel. Nem mondhatnók, hogy ezek a jegyzetek fölöslegesek vagy érdektelenek, de a szerző néha nagyon is alkalmazkodik, idegen területre is téved, így mikor az Ady családnévben rejllő Ad helységnevből akarja kihozni a helységneveket (Varád, Ravaszd stb.) d képzőjét, holott ennek a képzőnek más a magyarázata.

Mindezek igazán apró foltok, amelyek talán csak a kritikus szem veszt észre, az a kritikus szem mely előtt — áldás-e vagy átok, nem tudni — mindig ott van a legkisebb hibákat is észrevevő nagyító üveg.

Ady Endre és Ady Lajos nevét eddigelé csak az érdmidszenti református anyakönyv kapcsolta össze; a két név ezentul a magyar irodalomtörténetben is egybe lesz írva. A testvérséget, ha netalán a halál megszakította, az írói hivatottság felújítja és elmulthatatlanná teszi.

Debreczenben 1923. szeptember havában.
Kardos Albert.

telepen d. u. 4 órákor dr. Böttkös Béla s. lelkész. Ifjúsági istentisztelet tart d. e. 11 órákor az oratóriumban Uray Sándor lelkész. Most vasárnap és a jövő vasárnap a gyermekisten-tiszteletek vakáció miatt elmaradnak.

Farkas Győzőnek, a kiváló ág. ev. lelképásztornak vasárnap, szeptember hó 30-án, d. e. 10 órákor a Nagytemplomban tartandó prédikációjára az evangéliumi testvériség nevében ezután is felhívjuk minden református hívő figyelmét.

Vasárnapi iskolák a következő helyen tartatnak: Diakonissza otthonban Ispótyai-telep 9., d. e. 9 órákor, Széchenyi-u. 4. sz. alatt a paróchián d. e. 9 órákor, Dóczy-intézetben Kossuth-utca d. e. 9 órákor, Leány-utcai iskolában d. e. 9 órákor, Nőegyleti Arva-házban d. e. 8 órákor, Csapókerüli iskolában d. e. 9 órákor, Csapó-utcai iskolában d. e. 11 órákor, Homokkerüli imaházban d. e. 11 órákor, Egyház-téri fiúiskolában d. e. 11 órákor, Pacsirta-utcai fiúiskolában d. e. 9 órákor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap d. u. fél 4 órákor a Diakonissza-intézet Ispótyai-u. 9. sz. alatt tartatik.

A Debreczeni Keresztény Ifjúsági Egyesület f. hó 30-án rendes heti összejövetelét kollégium, földszint 4. sz. a. d. u. 4 órákor tartja.

A „Kálvinisták Templomegyesülete” vegyesének karának tanulási órái hetenként csütörtökön tartatnak a kollégium ének- és zenetermében. Este 7-8-ig a hölgyek, 8-9-ig a férfiak részére. Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A villamosáram-szolgáltatás korlátozása. Ertesítjük villamosárfogyasztó közönségünket, hogy f. hó 30-án a Mester-utcai vonalon hálózati munkák végzése miatt reggel 7 órától d. u. 1 óráig nem lesz villamosáram-szolgáltatás. Világítási Vállalat.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése. A debreceni kereskedelmi és iparkamara október 4-én, csütörtökön délután 3 órákor rendes közgyűlést tart. A közgyűlés fontosabb tárgyai: A kamarák anvagi helyzetének szanálása. Főtitkári jelentés az ügyforgalomról. Az 1923. évi költségvetés revíziója. Az uszorabírószági kérdés rendezése. Adóügyek.

Frank Sándor
nőidivatháza
Piac-utca 42

Női
velourszövetek
lélikabátra, minden színben
raktáron, továbbá
selyemkülönle-
gességek
nagy választékban.

ÓCSKA
TANKÖNYVEKET
LEGJOBB ÁRBAN
VÁSÁROL
ACZÉL
ANTIQUARIUMA.

— **Pröhle Vilmos budapesti egyetemi tanár.** A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem bölcsészeti karán török nyelv és irodalmi tanszék szerveztessék és egyben erre a tanszékre dr. Pröhle Vilmos m. kir. Tisza István tudomány egyetemi nyilvános rendes tanárt az ötödik fizetési osztályba kinevezte.

— **A felemelt villanyos tarifa.** Október elsőtől a villanyos vasúti menetdíjakat a következőképpen állapították meg: szakaszjegy 400, vonaljegy 600 korona; napi 2 utazásra jogosító heti kártya 6000 korona, munkásoknak 5000 korona, tanulóknak napi 2 utazásra 3600, napi 4 utazásra 4500 kor., napi 6 utazásra 6000 korona; köztisztviselőknek napi 2 utazásra 5000 korona, napi 4 utazásra 7500 korona; havi bérletjegy városi tisztviselőknek korlátlan utazásra 20000 korona, napi 4 utazásra 15000 korona.

— **Kinevezések a megyénél.** Hadházy Zsigmond dr. főispán dr. Görgei Márton balmazújvárosi községi orvost vármegyei tb. főorvossá, dr. Eötvös Dezső püspökladányi és dr. Kovács Jenő debreceni ügyvédek pedig vármegyei tb. alügyésszé kinevezte.

— **Jön Jackó Cia,** a legbájosabb Kis rongyos. Jövő héten csütörtöktől vasárnapig. Jegyelővétel.

— **Kálvin-tér lett az Egyház-tér.** Debrecen város közgyűlése még tavaly elhatározta, hogy az Egyház-térrel Kálvin-térnek kereszteli el. A tanácsban hosszabb vita keletkezett körülül hogy az utcajelző táblákon „Kálvin, vagy Kálvin, vagy Kálvin” formában használják a nagy reformátor nevét. Végül is a teliesen magyaros Kálvin mellett döntöttek s a liz térjelző és a 19 házszámjelző táblát a napokban már így fel is szerelték.

— **A gazdasági népoktatás reformja.** Budapesti tudósítónk jelenti: A kultuszminisztérium illetékes ügyosztályai a legitimenzívben foglalkoznak a gazdasági népoktatás kérdésének reformálásával. Ez a feladat csak a kötelező gazdasági népoktatás általános kiépítése révén érhető el. A gazdasági oktatás sikeres keresztülvitelének azonban legfőbb akadály az, hogy a szükséges gyakorlati területekről igen sok helyen nem történhetett kielégítő módon gondoskodás. A kultuszminiszter emellett felkérte az országos földbirtokrendező bíróságot hogy a gazdasági oktatás céljaira szükséges ingatlanoknak megszerzésével támogassa s a vármegyei kir. tanfelügyelőségeket is utasította hogy a gazdasági népoktatás céljához szükséges földterületek igényléséről és biztosításáról gondoskodjanak, valamint a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz leiratot intézett arra nézve, hogy a községeket a gazdasági oktatás céljaira szükséges földterületek megszerzésére hívják fel A szakoktatás reformjára vonatkozó törvénytervezetét aminiszter már teljesen elkészítette.

BÖRÖNDÖT,
RETIKÜLT,
pénztárcát, bőrlábszárvédőt
csak a készítőnél vegyen
PIAC UTCA 44. SZ.
FEUERMANN bőrdandós.

Feldheim Imre
POSTTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legolcsóbb vásárlási hely

A legfinomabb férfi- és női
ANGOL GYAPJUSZÖVETEK,
grenadinok, női- és gyermek kötött ruhák, harisnyák állandó és olcsó beszerzési forrása a
MAYER DIVATÁRUHÁZ Piac-u. 18. (Tisza-palota)
Tulajdonos: Mayer A. János.

— **Debrecen nem megy Prágába.** Az őszi prágai árumintavásáron városképítési kiállítás lesz, amelyen a városok műszaki, csatornázási, világítási, áramszolgáltatási, gázvilágítási és köztisztasági berendezéseit mutatják be. A kiállításra meghívták Debrecen is, a város azonban azzal az indoklással, hogy egyrészt nagy a költség, másrészt úgy sem tudna semmit sem bemutatni, elhatározta, hogy nem vesz részt a kiállításon. Ha az indoklásnak a második részét a tanács a köztisztasági berendezésekre értette, akkor nagyon is helytálló mert ebben a reszortban legfeljebb a debreceni port és sárt mutathatta volna be.

— **Jön Jackó Cia,** a legbájosabb Kis rongyos. Jövő héten csütörtöktől vasárnapig. Jegyelővétel.

— **Felemelték a betegszállítási díjat.** A városi tanács az általános drágulásra való tekintettel 100 százalékkal felemelte a mentőkocsin való szállítási díjat. A Landauer-kocsin való szállítási díja nappal 1600, éjjel 3200, a sárga mentőkocsin nappal 1200, éjjel 2400, a közönséges kivonuláskor használt mentőkocsin nappal 800, éjjel 1600 korona. Külsőségen és vidéken ennek a kétszerese szegények felét fizetik. A város emellett még ingyen ad a betegszállításához mentőszolgálatot két-három mentővel. A megállapított díjak még így sem mondhatók magasnak, de az természetes, hogy a város nem nyereszkedjen a betegekkel.

— **Jótekonny adomány.** Nagy Katica Budapesiről küldött hozzá 25 ezer koronát az izr. árvagyermekek részére; melyet ezennel hálás köszönettel nyugtáznak. Lederer Miksáné, az izr. nőegylet elnöke.

— **A postaaltisztek debreceni csoport** egyesülte október hó 13-án este 8 órai kezdettel a Royal-szálloda tánctermében zászóalapja avára cabaréval és reggeli tartó táncgal egybekötött szüreti mulatságot rendez, melyre a rendezőség ezúton tisztelettel meghívja a nagyérdemű közönséget.

— **Jön Jackó Cia,** a legbájosabb Kis rongyos. Jövő héten csütörtöktől vasárnapig. Jegyelővétel.

— **Ch. Percel Carola és Adler René** október 1-én hétfőn kezdik kezdik meg a táncitanítást. Dr. Mensendiek testnevelő tornája. Dajerosé rendszerű ritmikái és pasztikus gyakorlatok. Ballet a legmagasabb művészi kiképzésig. A modern táncok tanítása kedden 5 órákor kezdődik, melynek erejében a növendékek az összes divatos táncot megtanulják. Beiratkozni lehet a lakáson. Egyháztér 13. az Uránia keresztépületében, első emelet.

— **Dr. Szász Zander** és vízgőgyintézet. Iszap- és szénsavfürdők. Svéd torna. Degressator. Soványító-kúra (villanyos). Férfiak részére d. e. 10-ig és d. u. 5-től 8-ig. Nők d. e. 10-től d. u. 5 óráig.

— **Perzsaszőnyeg.** Debrecen, Szoboszlai-utca 11. szám alatt a legkényesebb igényeknek megfelelő perzsaszőnyeg szövődéjét nyitottam. Olcsó beszerzési forrásaimra tekintettel, legfinomabb anyagból, eredeti minta után készült szőnyeget árulok, rendelkezésre készítek. Hibás szőnyegjavítást vállalom. Fonalak, falvetők, beszővők, valamint Kauders-féle szabadalmazott vasszővőgépek, mely előnyeivel fogva minden más szövőgépet fölülmul, legolcsóbb beszerzési forrása. Gépvételnél ingyen tanítok. Szővészetű dolgokban bárkit dímentesen utbaigazítok. Szives pártfogást kér tisztelettel Kauders Ella.

— **T. olvasóimnak** bizalommal ajánljuk **Neumann M.** városunk legregibb, legmegbízhatóbb cég áruraktárának megtekintését. Ertesülésünk szerint régi vásárlói kívánságára nagyszabású uridivatostyájt létesített a cég.

— **Mielőtt butorait** beszerezné, nézze meg **Bálint Sándor** butorraktárt Kossuth-utca 5. Gambrinus átljáró.

— **Textiláru kereskedők** figyelmébe! Ertesítjük a helybeli textiláru kereskedőket, hogy megjelent kiadásunkban az árvizsgáló bizottság által jóváhagyott irányárjegyzék. Kapható hivatalos helyiségünkben Arany János-u. 2. l. em. OMKE.

— **Köztisztviselőknek** kedvezményes fürdőjegyek a **Margit-fürdőben.**

— **Női kalapokat** legszebb modellek után formál a **Kalapüzem, Piac-utca 9.**

— **Held Miklós** címfestészetét áthelyezte **Simonffy-utca 36. alá.**

— **Krisch** cserépkályharaktár **Piac-utca 89.** Telefon 12—18. Vállal átrakást is.

— **Édes must** állandóan kapható a „Kis-Debreczen” sörcsarnokban.

— **Dr. Ornstein Lajos,** az ideg- és kedélybetegségek szakorvosa. Ismét rendel. József kir. herceg-u. 6.

— **Ha reunás** használjon iszapot a **Margit-fürdőben.**

— **Menvasszonyi,** családi és gyermekfelügyelet izlésesen, szolid napi áron Burg műtermében, Szent Anna 5. készülnek. Október végéig minden 6 darab képhez egy színes ajándék.

— **Perza és torontali** szőnyegek szakszéri javítás, készítése, eladása rendelésre is Jablonszky né műhelyében József kir. h.-u. 40. sz.

— **Jablonszky né szőnyeg- és gobelinszővő** tanfolyamán új tanítványokat felvesz. Mindenemű szőnyegfonalak, iparművészi szőnyegtervek s egyéb kellékek jutányosan beszerezhetők.

— **A legújabb bélyegtervény** október 1-én életbelép. Nélfűzhetően ünnemű ügyvédeknek és magánosoknak is, kik közhatalokkal érintkezést tartanak fenn. Megjelent és kapható Hegedűs és Sándor Irodalmi és Nyomdai r.-t. könyvekereskedésében.

— **Fürdőkálynát** keresek megyéfelre lehetőleg gőzfűtésre. Cím a kiadóban.

GYÖNYÖRŰ NYAKKENDŐK
FRANK EDÉNÉL.

Oroszlánjegyű
uri fehérneműek,
gallérok és kiegészítők
Frank Imréné, Piac-utca 43.

Apróhirdetés
legolcsóbb a
Debreczeni
Független Újságban
Tarifa az „Apróhirdetések” c. táblán.

Zománcozott l-a lemezedények, rudvasak, ekealkatrészek, tüstcsövek, öntvények és durva vasárak nagyban és kicsiben **Tóth Gyula** vaskereskedésében, a városbáza sarkán.

1923 szeptember 30.

— **Legolcsóbb** kádiürdő, Pásztortető, Hortobágy, Cserélszék, Kiegyet, ket ujjakkal, több darab, mény Földes 18. sz.

SZ

VASÁRNAP
Próbaázass
HEFPO: A fel-
KEDD: Szép-
szület.
SZERDA: Szé-
berlet.
CSÜTÖRTÖK
C) berlet.
PENTEK: Szé-
berlet.

Panaszok
A polgármester
panaszos bea-
ben a bérlők
igazgató a ki-
6 szék közül
elvitetett s így
holy befogad-
pedig azok, a
mind a hat s-
tozárókat ne-
polgármesteri
a tanácshoz.

Vigszínház
az évad egy-
lla a főszere-
Uránia. Kö-
let legparád-
Jön Jackó
bájosabb gyö-

Szeszélyes
ma utóljára

KAL
a l-
WEL
Pla

Sol
tak
ha m-
őszü-
::
Apoll
Piac-u
TEL

Hol nag-
kabátsz-
fehérne-
tok, fla-
olcsó

Fran
női
Pia

Köpen-
Kosztü-
Ruhák
Bundá-
nagy-
Leá

Ruhák
tok

KÖZGAZDASÁG

Üzlettelen a bankközi forgalom

Budapest, szept. 29.

A részvénytőzsdén a bankok és bizományosok egymásközi forgalmában ma nagyon kevés üzlet volt. Az irányzat nem tudott megerősödni, mert a spekuláció tartózkodott a vásárlásoktól. Árukiutal utarkodott ma a piacon anélkül, hogy a vásárló kedv felébredt volna. Kosztpréz 4 és fél százalék volt esütörtökig, későbbi terminusra nem igen kötöttek üzletet. Hír szerint a következő árfolyamok fordultak elő:

Magyar hitel 810—815—830, Osztr. hitel 165—170, Alt. Takp. 240, Lloyd bank 44, Magyar-olasz 17—60, Magyarbank 460, Földhitel 380—400, Hazai bank 380, Leszámitoló 120, Városi bank 37, Pesti hazai 70000, Keresk. bank 1400.

Alt. Köszén 3150—3100, Kohó 1000, Urükányi 1500, Beocsimi 1400, Drasche 680—700, Ujlaki 350.

Athenaeum 400, Rigler 85, Globus 60, Pallas 70.

Oia 660, Guttman 820, Szlavonia 115, Nasici 2800—2900.

Ganz-Danubius 43500, Ganz VIII. 3600—3700, Motor 150, Schlick 202, Fegyver 2100—2150, Kühne 90, Rima 175, Kistarcsai 180—200, Tendler 115—120.

MFTR 525—535, Atlantica 88—92, Államvasut 450—480.

Georgia 1800—1900, Mez. cukor 430, Östernelő 340, Haltenyész 50, Izzó 600, Horváth cukor 1100, Flóra 220, Cukor 4150—4100.

Nem jegyzett értékek: Kéve 4—4.3, Székely 4.5—5.5, Újságyem 21, Herendi 14, Corvin lím 28—32.

Terménytőzsde

A mai terménytőzsdén az árak kissé hanyatlottak. A buza az utolsó napokhoz képest 1000 koronával olcsóbbodott. Egyedül a repce volt szilárd.

Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 98—98500, egyéb 97500—98000, 79-os tiszavidéki 100250—100500, rozsa 69500—70500, takarmányárpa 63000—66000, sörárpa 70—74000, köles 75—80000, zab 6—970000, tengeri 68—70000, repce 170—175000, korpá 43—45000.

Zürichi zárlat

Berlin 3 és egyenlőad Hollandia 220 és fél, Newyork 560, London 2647 és fél, Páris 3430, Milánó 2564, BUDAPEST 3, Belgrád 630, Bukarest 260 Varsó 16, Bécs 78 és háromnegyed, Szófia 532 és fél.

„HERMES“
Debreczeni értékpapírüzlet.
Piac-u. 63. Telefon 4-74. és 5-64.

A devizaközpont árfolyamai

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon	69000.—	pénz
Francia frank	1220.—	1286.—
Angol font	88600.—	93200.—
Dollár	19550.—	20650.—
Hollandi forint	7615.—	8055.—
Sváici frank	3450.—	3670.—
Lira	900.—	955.—
Belga frank	1030.—	1085.—
Dinar	220.—	234.—
Székely	583.—	627.—
Leva	184.—	195.—
Lei	95.—	108.—
Osztrák korona	0,2740	0,2960
Lengyel marka	0,600	0,765
Márka	0,00175	0,00175

Devizák

London	88300.—	92700.—
Newyork	19400.—	20500.—
Amsterdam	7615.—	8055.—
Zürich	3440.—	3660.—
Páris	1205.—	1271.—
Milánó	890.—	945.—
Brüsszel	1030.—	1085.—
Belgrád	220.—	244.—
Prága	583.—	627.—
Szófia	184.—	195.—
Bukarest	94.—	107.—
Bécs	0,2740	0,2960
Varsó	0,600	0,765
Berlin	0,00175	0,00175

MÁJER BÉLA

értékpapírüzlete
Piac-u. 42. (Pannónia-udvar.)
TELEFON: 10—98.

SPORT

A vasárnapi program

A bajnoki szezon negyedik fordulójára érdekes küzdelmeket ígér: hat elsőosztályú csapat is sorompóba lép a bajnoki pontokért. Dél előtt 11 órakor a vasutaspályán a DVSC eddig veretlen csapata látja vendégül a Nyíregyházi Törekvést. A vasutasok 2—3 gólarányú győzelme várható, de óvakodnia kell a játék fölünyes bevésétől, mert a Törekvés szeszélyes csapat s könnyen okozhat meglepetést.

A DTE nagyerdői pályáján dél előtt 8 órakor a DMTK ifi.—DEAC ifi. játszik, bíró Nagy Dániel, 10 órakor pedig a DKASE ifi.—DTE ifi. bíró Raduly Endre. A DMTK és DKASE győzelme várható. Délután kettős bajnoki mérkőzés lesz. fél 2 órakor az először startoló DEAC küzd a DMTK-val. Az egyetemi csapat valószínűleg erősen tartalékolva áll fel, mert több játékos beteg, vagy nincs Debrecenben. Nem játszik Ökrös és előreláthatólag Nagy Bálint sem, úgy hogy a középső csapatú Schipper, középső fedezet pedig Zsírka lesz. A csapat-összetétel megválasztása erősen gyöngyit a

DEAC győzelmi esélyeit s így a D. MTK minimális gólarányú győzelme várható, de ha az egyetemi csapat szokásos lendületével küzd, eldöntetlen sem valószínű. Fél 4 órakor a mindig nagy sportesemény számába menő DTE—DKASE mérkőzés kerül eldöntésre mely a hagyomány szerint előreláthatólag izgalmas lefolyású lesz. A DTE igen szerencsétlenül startolt s a KASE-val szemben már évek óta nem tudott eredményt elérni, most azonban annál jobban ambicionálja a győzelmet, mert a riválizáláson kívül a pontszerzés vágya is fut. A DTE csapatában ismét szerepel a standard hátvédő pár: Rott—Meister és a csatázósorban Kun Béla s bár a papíriorma a DKASE javára hajlik, eldöntetlen eredmény a legvalószínűbb. A DVSC—Törekvés és D. TE—DKASE mérkőzéseket fővárosi bíró vezeti, a DEAC—DMTK bíróját Zempléni Gusztáv lesz.

Vidéken Berettyóújfaluban lesz elsőosztályú mérkőzés és a szívesen eldöntetlenekkel dolgozó BUSE esetleg meg is akadályozhatja a NyTVE győzelmét. Nagykállóban másodosztályú bajnoki mérkőzést játszik az NSE, és a KISE, az előbbi győzelme valószínű. A TTE—KIRSE mérkőzés elmarad.

Budapesten a nagy labdarugó derby, az MTK—FTC játszódik le. Mindkét csapat igen jó formában van s a mérkőzés sorsa attól függ, hogy meg tudnak-e birkózni az FTC belső csatázói a középső fedezetet játszó Orth-tal.

Felhívás a játékosokhoz. Tekintettel a korai sötétségre, felhívjuk a DEAC és DMTK I. csapatának tagjait, hogy a pályán legkésőbb 1 órakor jelenjenek meg, mivel az előmérkőzés pontosan fél 2 órakor megkezdődik, hogy a főmérkőzést még világosan befejezhessék. A DTE és DKASE játékosok megjelenése legkésőbb fél 3 órára kötelező.

NYILTÉR*

TÜKÖRGYÁRTÁS.

Mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újraöntése. Vastag tükröveket veszünk. Debreczeni Üvegesítő és Tükrőgyártó, Csapó-utca 19. Telefon 13—01. Tanulókat fizetéssel felvesz.

Megbízható

minőségű gyapjuszövet Feldheim Dezsőnél vásároljon, Piac-utca 67. Telefonszám 1105.

Diszitetlen női kalapok 22,000 K-tól feljebb nagy választékban

Széli Gergelynél
Piac-utca 63. sz.
Telefonszám 11—11.

* E rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lauer Irén

női kalap- és kézimunka szalonja Rákóczi-utca 9. sz. alatt szeptember elsején megnyitott.

HERKULES MŰVEK R.T.

vasöntő, kazán és fűmegmunkáló GÉPGYÁR
vezékpályaszerelő: Hajdu, Szabolcs-Szalmár- és Beregmegyék területére,
Ráhmer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43.
TELEFON 962.

GYÁRTMÁNYAI:
Favágógépek, kőrfűrészek, keretfűrészek (Gatterek), gőzfűrészbereendezések.
Famegmunkátógépek: mint gyalupsodok, esztergapadok, furógépek stb.
Teljes asztalosgyári berendezések, kerégyártógépek.
Rostélyberendezések magyar baraszén, vagy fűfűrészpör tüzelésre, fél stabil gözlokomobilok, transmissziók, gépjavitások stb.

— Legolcsóbb a Belvárosi gőz- és kádfürdő, Pásti-utca 8.
— Hortobágy malomban szerelés befejeztetett. Órlás megkezdődött, Cserélés egész nap.
— Kiegett, eltörtt Wolfram-égetőket ujjakkal becserelek ráfizetéssel. Több darab vételnél nagy engedmény Földes Sándornál, Hatvan-u. 18. sz.

SZINHÁZ

MŰSOR:

VASÁRNAP Délután Sybill. Este: Próbaházasság.
HEFŐ: A fekete gyémántok.
KEDD: Szép asszony kocsis. Bérlet-szűnet.
SZERDA: Szép asszony kocsis. B) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: Szép asszony kocsis. C) bérlet.
PÉNTEK: Szép asszony kocsis. D) bérlet.

Panaszok a kevés páholyzék miatt. A polgármesteri hivatalhoz névtelen panaszos beadvány érkezett, amelyben a bérletkiosztók azt írták, hogy az igazgató a kispályásokban eddig volt 6 szék közül egyet minden páholyból elvitetett s így ezzel redukálta a páholy befogadó képességét, másrészt pedig azok, akik nem is foglalják el mind a hat széklet a felvonások között nem tudják leülteni. A polgármesteri hivatal a panaszt áttele a tanácshoz.

Mozgósínházak

Vigszínház.

Vigszínházmozgó. Kanada rózsája, az évad egyik legszebb filmje. Lohlla a főszerepben. Kisérő „Ó” jó ty.

Urania.

Urania. Közkiyánatra Leánybeesület legparádésabb magyar film.
Jón Jacko Cia, a Kis rongyos, legbájosabb gyermekprimadonna.

Apolló.

Szeszélyes asszonyok (Demimonde) ma utoljára az Apollóban.

KALAPOK

a legnagyobb választékban és legolcsóbban
WERNER SÁNDORNÁL
Piac-utca 72. szám.

Sok pénzt

takarít meg,
ha mielőbb beszerezi az őszi időnyire ruházati szükségleteit az

Apolló Divatruhaházban
Piac-u. 67. (Miklós-u. sarok.)
TELEFON: 764.

Hol nagy választékban velour kabátzövegek, férfi és női fehérműtök, selymek, batiztok, flanellek és vásznak olcsó árért kaphatók.

Frank Sándor

női divatháza
Piac-utca 42.

Köpenyek Fehérműtök
Kosztümök Szörme-
Ruhák kabátok és
Bundák Harisnya
nagy választékban.
Leányka osztály.

Ruhák, blouzek, kabátok fiatal lányok részére.

VALÓDI SVÁJCI

Eckert-féle szita- és daraselymek
kerületi főraktára:

MŰSZAKI ÉS KERESKEDELMI TÁRSASÁG

Horváth, Miklós és Hermanu
DEBRECZEN

HUNYADI-UTCA 17.
AZ UDVARBAN.

Gépolajok, Gépszjak, Hengerolajok, Hevederek, Gépszir, Tömítések, műszaki és malomfelszerelési cikkek állandó raktára.

TUZIFA, KÖSZÉN, TÉGLA, CSEREP, MÉSZ vagontételben.

Telefon: 4—45, Sürgőnyelv: MŰKÉZAR.

Jól jár,

ha siet ruházati szükségletét mielőbb beszerezni az

Arany Bika divatházban

(Bika-épület)
TELEFON: 765.

hol nagy választékban velour kabátzövegek, kosztüm és férfiruha szövegek, férfi- és női fehérműtök, selymek, batiztok, flanellek és vásznak olcsó árért kaphatók.

Raye velour kabátra,

estkos aljak, csillám különlegességek Bécs, Páris, London újdonsággal megérkeztek

Fischer Adolf és Fia céghez.

LISZT

a legszebb és legjobb minőségben, saját őrlésem, a legolcsóbb napi árban kaphatók. Sütiégek, pékek és kereskedők nagy árcsökkentésében részesülnek.

Révi István

új lisztüzlete Nyugati-u. 2. a terménypiacon.
Telefon: 12-61.

Mindenféle terménycikkek a legmagasabb napi árban való vétele és legjutányosab eladása. Mindegyféle terménycikkek listra való kiszámlálása.

POSZTÓÜZLET.

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Pontos kiszolgálás.
SILBERSTEIN és ADLER
Kossuth-utca. 2. Városházépület.

Puskaművesműhely megnyitása!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a Ladányi J. és Társa puskműves cégtől kiléptem és

Vár-utca 9. szám

(Nyomtató-u. sarok) alatt puskműves műhelyemet újból megnyitottam. Minden szakmába vágó javításokat, agyazásokat, átalakításokat, barnításokat szakosítottan és jóállás mellett eszközök.

A n. é. közönség szíves partfogását kérem.
Nagy István
puskműves,
Vár-utca 9. sz.

Egy tanuló felvétetik.

Cementlapok kutgyűrűk betonvályuk

portlandcement, kőpor, folyamkavics és homok kaphatók
LUKÁCS VILMOS és TESTVÉRE
cement-áru gyárában.
Hatvan-u. 7. Károly Ferenc József-ut 3.
TELEFON 308.

Ócska ólomot vesz Hegedüs és Sándor Rt.

Piac-u. 49., második udvarban.

Uj! Figyelem! Uj!

Röfös-, divat- és rövidáru szabókékek legolcsóbb beszerzési helye

Reklám Divatruház

Szent Anna-utca 5.
Uj! Engel és Gottlieb. Uj!

KLANG IZIDOR

BUDAPEST, V. CSÁKI-UTCA 49.
TELEFON: 148-76.
SÖRGÖNYCIM: „KLANGIT BUDAPEST”.

Csapok, szelepek víz-, gőz- és légszusz berendezésekhez. Kovácsolt-, öntött- és kőanyag esővek, valamint esőrések. Kutak, szivattyúk és tömlők. Tömítések, fürdőszoba berendezések, klozetek. Mindennemű üzemszükségleti cikkek raktára.

Kőfaragó tanulókat

felvesz a
Debreczeni Működgyár Rt.
Füredi-utca 2. sz.

GÖRCSÖS LAJOS BATTYÁNYI-UTCA 26.

VILLAMOS SELYEM ERNYŐK OO KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA. OO

Zsoldos tanintézet

a legjobban készít elő
magánvizsgákra.

Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető
Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Használjon csak METEOR kávépótlékot!

Jobb és kiadósabb, mint bármely más gyártmány. Kapható mindenfűszerüzletben.

TŐZSDEI MEGBIZÁSOKAT

elfogad és azokat előnyösen bonyolítja.

KOSZTPÉNZT

magas kamatra kihelyez

DEBRECZENI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK TŐZSDEOSZTÁLYA.

SCHMOLL - PASZTA

valódi minden színben mindig legolcsóbban szerezheti be:
STERN Piac-utca 10. sz.
festéküzletében, a Bikával szemben.

Elsőrendű mosott kovács-szenet,

hordsi és tatal fűtési szenet, darabos és oltott meszet, szováti cserepet, cementet, gipszet, eiszigetelő lemezt raktárról azonnal szállít

BARTHA építkezési anyagtelepe.

Telefon 785. Ispóty-ut 3/b.

Legszebb alkalmi ajándék egy prima zsebóra

Omega. Doxo. Longines. Inga órák minden butor színben. Divatos ékszerek, jeggyűrűk — legolcsóbban kaphatók —

BLATTNER BELA

órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, ezüst beváltás!

MEGHIVÓ.

A Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság V-ik évi rendes közgyűlését

1923 október 9-én délután 6 órakor a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjának helyiségében (Debreczen Ferenc József ut 45. szám) tartja meg, melyre a részvényeseket ezuton meghívja.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök által 2 részvényes kijelölése és az esetleges szavazatok beszedésére 2 részvényes választása. 2. Az igazgatóság évi jelentése az 1922/1923. üzletéről. 3. A felügyelőbizottság jelentése az 1922/1923. üzletéről. 4. Az 1922/1923. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése és határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény tárgyában. 5. Határozathozatal az 1922/1923. évi tiszta nyereség hovatfordítása tárgyában. 6. Az igazgatóság indítványa a társaság jelenlegi 10.000.000 korona alapitókéjének 50.000 darab egyenként 200 korona nevértékű részvény kibocsátása útján 20.000.000 koronára leendő felemelése iránt. 7. Az alapszabályok 3. és 22. §-ának módosítása. 8. Az igazgatóság 1922/23. és 1923/1924. évi tiszteletdíjainak megállapítása. 9. Három felügyelőbizottsági tag és 1 póttag választása egy évre. 10. A felügyelőbizottság tiszteletdíjainak megállapítása az 1922/1923. és az 1923/1924. évre. 11. Esetleges indítványok. Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni akarnak, tartoznak részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés előtt a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjá pénztáránál letenni. Minden részvényest minden 10 darab részvénye után a közgyűlésen egy egy szavazat illeti meg. Felkéretnek tehát a t. részvényesek, hogy részvényeiket legkésőbb 1923 október 6-án déli 12 óráig letenni sziveskedjenek a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjá pénztáránál.

VAGYON Mérleg-számla 1923 június 30. TEHER

Ingtalan	1.200.000	—	Részvénytőke	10.000.000	—
Pénztári készletek	5.392.474	14	Tartalékok:		
Értékpapírok	56.255	—	Tartalékalap	300.000	—
Váltók	15.779	40	Ingtalan tartalékalap	24.000	—
Kiadvány-, könyv- és egyéb áru- és anyagkészletek	21.669.779	61	Értéksökkenési tartalékalap	1.608.690	42
Adósságok	6.748.325	11	Törlesztéses kölcsön	387.099	58
Üzleti felszerelések	2.205.318	87	Hitelezők	17.203.850	51
			Nyereség	7.764.291	62
	37.287.932	13		37.287.932	13

VESZTESÉG Eredmény-számla 1923 június 30. NYERESÉG

Tiszti fizetések és üzleti költségek	23.627.118	88	Nyereség-áthozatal a múlt üzletéről	47.726	26
Adományok	151.562	—	Nyomda-, üzleti könyvgyár-, könyvkötészet-, könyvkiadói, könyv- és papirkereskedői üzletből eredő jövedelmek	32.255.227	42
Leírás gépekből és felszerelésekből	759.81	18	K 3.470.960 — kamat levonásával	32.302.953	68
Nyereség	7.764.291	62			
	32.302.953	68		32.302.953	68

Debreczen 1923 június 30.

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Igazgatóságaért: **dr. Freund Jenő s. k., Gárdos Alfréd s. k., Hegedüs Sándor s. k., dr. Keller József s. k., Preiser Miklós s. k., Sándor Imre s. k.**
Könyvivősegeért: **Sándor József s. k.**
Atvizsgáltuk és az üzleti könyvekkel megegyezően és helyesnek találtuk:
A felügyelő-bizottság: **Reich Viktor s. k., Ritter Ignác s. k., Scheer István s. k.**

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő polgármesteri állásra pályázatot hirdetek.

A polgármesteri állásra azok a magyar állampolgárok pályázhatnak, akik az 1883: I. t.-c. 3. §-ában körülírt elméleti képesítéssel rendelkeznek. Az állásra megválasztandó megbízása csak az általános tisztújításig tart.

Az állás javadalmazása az állami rendszerű V. fizetési osztálynak megfelelő javadalmazás igényjogosult családtagjai után egyenként évi 20 ezer korona összegű családi pótlék.

Az állás nyugdíjogosultsággal bír.

A pályázati kérvényeket kellőleg felszerelve, hozzá-mint a kijelölt választmány elnökéhez a **f. évi október hó 10-ik napjának déli 12 órájáig** lehet beadni. A kellőleg fel nem szerelt, vagy elkésve beadott pályázati kérvényeket nem veszem figyelembe.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósága szolgáltatásban álló pályázónak pályázati kérvényéhez okmányokat csatolni nem kell.

Az állás a legközelebbi rendes közgyűlésen kerül betöltés alá.

Debreczen, 1923. évi szeptember hó 19-én.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán.

Szücsműhelyemben

mindenféle alakítások és javítások, ugyszintén kész áruk legolcsóbban kaphatók

Altman
szücs, Miklós-u. 22.

Értesítés.

Van szerencsénk a m. t. vásárló közönséggel tudatni, hogy portálénkat a mai kor igényeinek megfelelően ujjaépítettük és **dus választéku raktárunk ujdonságait NŐI- és FÉRFIRUHASZÖVETEK, KABÁT KELMÉK, SELYMEK, FRANCIA FLANELEK, VÁSZON- és MOSÓÁRUKBAN**

kirakatainkban nb. vevőink és a nagy közönségnek közszemlére ismét kiállítottuk.

BOSZNAY J. és TÁRSA
KOSSUTH-UTCA 5.

Szabott olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás!
Kérjük kirakatainkat állandóan figyelemmel kísérni.

Könyvelésben, díjkezelésben és üzletszerzésben jártas, önállóan dolgozó belső és külső **tisztviselőket keres**

megfelelő fizetéssel az Első Magyar Általános Biztosító Társaság nyitregyházai főigénkösege.

VASÁRUK, épület- és butorvasalások, rézlemezek kaphatók **BAKOS** vaskereskedésében. Csapó-u. 88. Telefon 620.

KÖVÁRY SZÜCS
PIAC-UTCA 42. SZ.

Legszébb kivitelben készít és alakít szőrmemunkákat.

Lakozott réz és nikkellőszerszámveretek, Tömör és préselt **BUTORVERETEK**, épületvasalások **BÉSZLER LAJOSNÁL**, Széchenyi-u. 2.

Iskolai növendékek figyelmébe!

Fésűk, hajcsatlók, hajtűk, keféáruk, ollók stb. felszerelések

legolcsóbban beszerezhetők a **KORZÓ DROGUERIÁBAN**, PIAC-UTCA 42.

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN

Óriási választék futószőnyeg, padló- és asztalra való linoleum, függönyökben, gummikabátok nagy gyári lerakata legolcsóbb árak mellett

HAAS LIPÓT FERENCZ JÓZSEF UT 58. Telefon 9-63. (Mégyszéna mellett)

UGHVÁRY

LÁSZLÓ

féle **faiskola, szőlő és borkereskedelmi részvénytársaság**

CZEGLÉD

Szállít **októbertől—áprilisig** mindennemű gyümölcsöt, díszfát, díszcserjét, rózsát, evelővirágnövényeket, gyökereket és sima szőlővesszőt stb. Tájékoztatói iroda és személyes megrendelések elintézési helye

BUDAPESTEN: IV., FERENCIEK-TERE 3. FÉLEMELET 14.

Telefonszám: Huszezer-57. Kérle nagy képes árjegyzékünket!

Fogműterem Budapestről.

Huzás tömés és műfogak.

Váry János

államilag vizsgázott fogtechnikus.

Darabos-utca 18. sz.

(Egyház-térről kezdődik.)

313/1923. vh.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1923. Pk. II. 14598. sz. végzése folytán Várakozó Gáborné debreczeni lakos javára 135,149 korona eddigi és a még felmerülő költségekből álló követelések behajtása végett **1923 október hó 6. napján d. u. 4 órakor** Debreczenben, Hatvan-utcai kert Diófa-utca 7. sz. alatt elárverezem azon 650,000 koronára becsült kocsit, butorok, hűtőszekrény és pulthoz álló ingóságokat, amelyek a fenti alapfoglalási jegyzőkönyvben 1-55. sz. a. lefoglaltattak.

Debreczen, 1923 szeptember hó 18.

Tihanyi Vilmos, bir. vhajtó.

Uri HÖLGYEK figyelmébe!!

Legujabb divatu minták előrajzoláshoz megérkeztek! Selyem jumpekek remek színekben jutányosan kaphatók. :::

Szilágyi, Széchenyi-u. 1.

ALAPITTATOTT
1860. ÉVBEN

STERN JÓZSEF RT.

BUDAPEST IV.
CALVIN-TÉR 1.

Női és férfi ruhaszövetek

Női-, férfi- és gyermekfehérneműek

Vászon és mosóárak

Kizárólag elsőrendű minőségben a legelőnyösebb árakon.

Maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétfőnap 10 szög 150 korona, minden további nap 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további nap 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Ócska vasat

rezet legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovácsoknak dupla vasárt brészerélek. Nagyon telt háztól elszállítok.

STEINER,
Eötvös-utca 110.
TELEFON: 6-86.

Boroshordókat eladunk és kölcsön adunk. Kádármezt keresünk. Borkereskedelmi, Piac-utca 58.

Lítteres és féllítteres üvegeket magas árban vesz Deutch Lajos, Piac-utca 38.

ELADÁS

Csapó-utca 67. Bálint József asztalosnál butorok, konyhaberendezések raktáron.

Portlandcement legolcsóbban a Debreczeni Műközgár Rt.-nél Föld-utca 2. sz. alatt kapható.

Hencserek, plüsch diványok, matracok stb. még mindig legolcsóbban beszerezhetők Préz kárpitosnál. Javításokat jutányosan készit Préz kárpitos, Hatvan-utca 41.

Betoncserep

kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutygyűrűk, folyamkavics és hemok legolcsóbban beszerezhetők Krausz Albert cementárúgyárában Debreczen, Kishegyesi-utca 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Hálók, ebédliök modern kivitelben legolcsóbban beszerezhetők Fenyves butor-kereskedőnél, Piac-u. 37.

Tengeri, örlemények, liszt- és terményraktár Király-utca 4. nagyban és kisinyben kapható.

Hencserek, plüsch diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Hálók, ebédliök legolcsóbban Weisz butorosnál, Simonffy-u. 34.

Mindenféle butorok, hencserek, thonettszékek, rézagy, scnöberlág, ebédliökredenc legolcsóbban Hatvan-utca 34.

Szatócs- és élelmiszerüzlet teljes berendezéssel igen forgalmas helyen átadó. Cím a kiadóban.

Masszív üzleti nagyberendezés rőfos vagy rövidárúnak egy 4 méter hosszú keményfa tetejű puld, 20 fiókkal olcsón eladó. Piac-utca 10. Kertész.

Emeletes bérház két utcára nyíló a város legszebb helyén, továbbá forgalmas helyen kisebb ház fűszerüzlettel, beköltözéssel eladó. Máté, Széchenyi-utca 55.

Eladó beköltözhető családi ház. Tócskerti, Faiskola-utca 7. szám, a Kisállomáshoz öt percnyire. Ertekezni lehet a helyszínen özy. Polgári Gáborné tulajdonossal.

Téllkabátok női és férfi kitűnő minőségűek eladók. Iroda Széchenyi-utca tiz.

Eladó beköltözhető ház. Vendég-utca 44. szám.

Hintók, homokfutó- és hajtó kocsi eladók. Nagy Gyula kocsiagyártó m., Erzsébet-utca 17. sz.

Ebédli teljesen jókarban eladó. Miklós utca 31.

Írógépek kellékek, irodai cikkek **gépleírások nyomtatványok** legolcsóbban **Dr. Arató Miklósné** írógépcégnél **Sikonyi-u. 2a II.** Telefon: 13-53.

Jóforgalmú fűszer- üzlet teljes berendezéssel, egy szoba-konyhás lakással átadó. Cím a kiadóhivatalban.

Topolyabetétes masszív keményfa, fényezett hálószoba új, olcsón eladó. Hatvan-utca 34.

Hálószoba fehér kőris topolyabetéttel, új még raktáron levő, eladó. Erdeklődni lehet Maróthy György-utca 21, déli órákban.

Eladó egy önlött vaskályha Csapó-u. 28.

Ágy, képek, órák, cilinderek és egyéb holmik eladók, Arany János-utca 15.

Eladó íróasztal, ruhaállvány, könyvállvány, zsirós-bédón, függönytartó, láncosmérleg, vízestád Vörösmarty-utca 13.

Zongora jókarban lévő modern, kitűnő hangú, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napiáron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Öltenyt vagy téllkabátot készítek 60,000 koronáért. Speciális bricsesz nadrágot csak nálam rendeljen. Sellyei József úri-szabó, Péterfia 42.

Zongorák, negedük, vonoshangszerek javítását elvállalom Liska, Bothten-utca 27.

Hordókat, borpincát használatra kínálok. Márton Kálmán Poroszlay ut 10. Telefon 2-73.

Lakásere. Két szép szoba és mellék-helyiségből álló lakómat elcserélném, esetleg kisebbért is, Piac-utcán vagy ennek közelében. Hajó-u. 16. Bersovits.

Könyvelő napi 1-2 órai elfoglaltságot keres. Cím a kiadóhivatalban.

Kifutó vagy tanuló felvétetik Fischer Adolf és Fia, Piac-utca 61.

Kocsist, ki irni-elvasni tud, szikvízgyárba felveszek. Csanó u. 7.

60 hold jó homokföld bérbeadó vidéken, állomáshoz közel. Ertekezni 12-2-ig Ehrenfeldnél, Péterfia 11. szám, keresztépület.

Fűszerüzlet korszmával, lakással együtt átadó. Ügynökségi iroda, Egyház-ter 5.

Csinosan butorozott két ágyas szoba elsejre kiadó. Hajó-utca 16. Berkovits.

Zsidó leányt megbízható üzletbe könnyű kiszolgáláshoz felveszek. Cím megadható 712. telefonon.

Kifutó fiut vagy leányt **felvesz a** **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR** Rt. nyomdai osztálya, **PIAC-UTCA 49.**

Rőtősségedet jó eladót felvesz Molnár Lipót, Piac-utca 40.

Raktárnak vagy műhelynek alkalmas helyiség külön udvarral és egy pince kiadó. Külsővasartér 8.

Keresek azonnali belépésre jó bizonyítvánnyal vizsgálni tudó takarítónőt reggel 8-11 ig. Piac-utca 64, keresztépület.

Férfiszabók nagy és kismunkások elsőrendű raktári, állandó munkára felvétetnek, Központi ruhaárúház, Piac-utca 1.

Elsőrendű kóser házikoszt kint-és bent-étkezésre kapható Vörösmarty-utca 2. sz.

Tyukszemvágó házhoz megy. Fazekas Mihályi-u. 6. sz. Gozár.

Kisasszonyt keresek 4 és 10 éves kislányok mellé. Kardos, Hungária-malom.

Kovács nővérek női szabók. Elvállalnak kosztüm-, kőpöny és francia ruhák készítését legújabb divat szerint Péterfia 11.

A város legforgalmasabb helyén egy jömeneteli fűszerüzlet és vendéglő lakással együtt kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Arany női órámat K. M. monogrammal és üres hosszú arany láncomat tévedés folytán elvitt férfit és nőfalkérem, **vigyék vissza az ékszerészhöz,** hol saját tömör nyakláncukat átvehetik. **Károsvit.**

Villanymotort, krumplifőzőüstöt nagyobb vásárolnék. Ajánlatot kér Szelenyi, Péterfia negyvenhat.

Ügyvédet, fiatalembert keres jogtanácsosul iparvállalat. Ajánlatokat „Kedvező elhelyezkedés” címen kiadóhivatalba.

Ezüst teacscészéket és étkezésletet vennék, cserélnék. Márton Ilona, Arany János-utca 20.

Elcserélném ráfizetéssel modern 2 szobás fűdőszoba és összes mellék-helyiségekből álló lakómat nagyobb lakással, lehetőleg a központban. Cím a kiadóhivatalban.

Szershámlakatos szakképzett, önálló munkás gyárüzembe felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat, ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vásárol **Kátal** ékszerkereskedő, Piac-utca 19. II. em. Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Felütköz
Bundák
Ruhák
Kalapok

ROZSA DIVAN
DEBRECEN
ALFÖLDI PALOTA

Pallnkafőző üstök, mosó- és cserüstök készen legolcsóbban Mándoki rézművesnél, Arany János-utca 13. sz. Ócska vöröszret napi áron vesz. Tanulót felvesz.

Elektromos gépek, villanymotorok dinamókat tekeresel, javit, vesz, elad, cserél. Villamos szerelési anyagokat és izzó lámpát a legolcsóbb napi árban szállit Földvári. Debreczeni Első Elektrotechnikai gyár Debreczen, Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Legolcsóbban fest és tisztít Weisz kelmefestő, Arany János-utca 9. Gyász esetén 24 órán belül készülnek.

Gazdák figyelmébe!

Építsen üreges betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a téglapítkezésnél. Gazdasági építkezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserép, kutygyűrű és sírkövek a Debreczeni Műközgár Rt.-nél kaphatók.

Elsőrendű berlini sapkakészítés. Mindennemű civilsapkák, gépell kalapok legszabó kivitelben készítenek. Finom sapkák készen is kaphatók. Széchenyi-utca 16., keresztépület.

Hová oly gyorsan? A zsihvásárra megyek ruhát vásárolni. Főlöleges, mert Tegdesnél szövetből rendelhetsz utat azért a pénzért! Próbáid meg! Péterfia-utca 42.

Értesítés.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy műhelyemet és lakómat Miklós-utca 29. sz. alól Arany János-utca 27. sz. alá helyeztem.

Tisztelettel
Gyenes Antal.
Telefon 937.

Ugyanott tanulók felvétetnek.

Elegánsan butorozott utcai szoba és egyszerűbb udvari szoba kiadó izr. uri embernek. Cím a kiadóhivatalban.

Órák, ékszerek javítása pontosan és olcsón eszközöltenék. Stassek és Blattner. Csapó-utca 12. Telefon 11-17.

Nicketezést, csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. Pongrácz műlakatosság, Domb-utca 20. Tanuló felvétetik.

Kárpitosműhelyt nyitottam Arany János-utca 30. sz. alatt. Vállalok mindenféle kárpitos munkát, mérsékelt munkadíjjal mellett. Műhelyemben készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. Nuszbaum Mihály, Szántó kárpitosmester volt első segédje.

Menekült órák szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat. **Rákóczi-utca 36. sz.**

BURGER ÉS WEINBERGER FATELEPE.
Debreczen, Szoboszlai ut 1. Telefon 11-82.
Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészelt fa, gombrud, deszka, léc, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedőlemezek stb.
Tüzita házhoz szállitva megrendelhető.

KEZTYÜK, glacé, svéd, nappa és szarvasbőrű, valamint szövött keztük a legújabb divat szerint óriási választékban
SCHÖN SÁNDOR keztük, kötszer és orvosi műszertárában
Debreczen, Piac-utca 14. (Csapó-utca sark.)

NEUMANN M.
magy. királyi udv. szállító, férfi-, fiu- és leányka ruhák telepe.
ALAPITTATOTT 1845. **PIAC-UTCA 51.**
Az őszi és téli idényre dus választék érkezett árúházunkba, melyre felhívjuk t. vásárlóink szives figyelmét. Kibővített
URIDIVAT OSZTÁLYUNKON
férfilingek, divatnyakkendők, lharisnyák, keztük, kalapok, sapkák és az összes divat-különlegességek kiváló minőségben kaphatók.
Cégünk alapja: megbízhatóságunk.